

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/22/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4420202134
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oliver Kolenčík
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4420202134.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Olivera Kolenčíka a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Vladimíra Pribulu, v spore žalobcu: F. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. S., T. XX, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, v zastúpení JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou so sídlom Bratislava, Majerníkova 3/A, IČO: 42 185 190, o určení, že úver je bezúročný a bez poplatkov, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 8. novembra 2021 č. k. 6C/30/2020-134, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalobcovi voči žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nové Zámky (ako súd prvej inštancie v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom zo dňa 8. novembra 2021 č. k. 6C/30/2020-134 (napadnutý rozsudok) určil, že Zmluva o úvere č. 409500578 zo dňa 11.05.2012, uzavretá medzi žalobcom F. L. a POHOTOVOSTĚ, s.r.o. je bezúročná a bez poplatkov. Žalobcovi súd náhradu trov konania voči žalovanému nepriznal.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 497, § 262 ods. 1, 2, § 269 ods. 2, § 504 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, § 658 ods. 1, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, 6, § 54 ods. 1, 2, § 39, § 41 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/, d/, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1, zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 137, § 215 CSP.

3. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobou zo dňa 14.05.2020 sa žalobca domáhal určenia, že úver zo Zmluvy o úvere č. 409500578 je bezúročný a bez poplatkov. Zároveň žiadal priznať náhradu trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzavrel dve zmluvy o úvere, pričom na základe Zmluvy o úvere č. 409500578 mu žalovaný poskytol titulom úveru sumu 300 eur, ktorý sa žalobca zaviazal vrátiť žalovanému spolu s poplatkom v sume 264 eur, a teda celkom sa zaviazal zaplatiť žalovanému sumu 564 eur v 12 mesačných splátkach vo výške 47 eur. Ročný úrok z úveru tak predstavoval viac než 100 %. Uviedol ďalej, že úver prestal splácať z dôvodu choroby, je invalidný dôchodca a má vážne zdravotné problémy. Žalovaný podal žalobu na rozhodcovský súd, rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a. s. sp. zn. SR 07079/14 zo dňa 03.11.2014 bol zaviazaný zaplatiť žalovanému istinu vo výške 101,98 eur, známy úrok vo výške 152,25 eur, známy úrok z omeškania vo výške 56,77 eur, poplatok vo výške 179,52 eur, úrok vo výške 32 % ročne zo sumy 101,98 eur od 11.09.2014 do zaplataenia a úrok z omeškania vo výške 8 % zo sumy 281,50 eur od 11.09.2014 do zaplataenia, zmluvnú pokutu vo výške 312 eur, trovy mediačného konania vo výške

162,15 eur, poplatok za upomienky vo výške 20 eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 282,31 eur, to všetko v mesačných splátkach po 120 eur pod hrozbou straty výhody splátok. Na základe tohto rozhodcovského rozsudku žalovaný podal návrh na nariadenie exekúcie, súdny exekútor v upovedomení o začatí exekúcie vyčíslil celkovú výšku pohľadávky žalovaného v sume 1291,01 eur k 25.03.2020. Naopak žalovaný vo svojom liste z 21.11.2019 žalobcovi oznámil, že eviduje z titulu poskytnutého úveru na základe Zmluvy o úvere č. 409500578 sumu 5774,07 eur. Žalobca ďalej uviedol, že má obavu, že exekúcia ohrozí jeho existenciu a žalovaným vyčíslená suma 5774,07 eur oproti požičanej sume 300 eur predstavuje neúnosný nepomer pre žalobcu ako invalidného dôchodku likvidačný.

4. Žalobca podal dňa 18.06.2020 návrh na pribratie osobitného subjektu, a to Úžera. org do konania, aby zastupoval jeho záujmy ako spotrebiteľa v konaní. Uznesením z 02.07.2020 súd osobitný subjekt pribral do konania.

5. Osobitný subjekt vo svojom vyjadrení zo dňa 02.08.2020 okrem iného namietal nedostatok plnomocenstva udeleného právnomu zástupcovi žalovaného, ako aj výšku odplaty za úver. Uviedol, že nie je možné vypočítať RPMN zo zmluvy o úvere, pretože zmluva o úvere žiadnu takúto položku neobsahuje, navyše žalovaný si uplatňuje úroky vo výške 91,25 % ročne z istiny, čo je všeobecne známa skutočnosť.

6. Žalovaný navrhol žalobu uznesením zamietnuť ako nedôvodnú. Zmluva o úvere bola medzi stranami uzavretá podľa zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, má všetky zákonom požadované náležitosti, v danom prípade sú dostatočne označené subjekty a predmet zmluvy. Iné náležitosti sú fakultatívne, a nemôžu mať preto za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť zmluvy. V zmluve je uvedené, že veriteľ je oprávnený poskytnúť dlžníkovi úver v sume 200 eur a dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 150 eur, t. j. celkovo zaplatiť čiastku 305 eur v 10 mesačných splátkach po 35 eur počnúc dňom 07.05.2012 na účet veriteľa špecifikovaný vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru. Zákon č. 129/2010 Z. z. považuje zmluvu za bezúročnú a bezpoplatkovú v prípade ak dôjde naplneniu § 11. Z dôvodu, že nedošlo k naplneniu dôvodov, na ktoré napokon priamo žalovaný nepoukázal nemožno zmluvu o spotrebiteľskom úvere považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Pri zmluve nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Každá jedna uvedená splátka je prednostne započítavaná na istinu, až po tom poplatok a úroky. Každý klient je o tom informovaný ústne. Keďže nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, nemožno považovať zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov. Rovnako nemožno hovoriť o uvádzaní do omylu, pretože dlžníkovi bol jasne vysvetlený rozdiel medzi RPMN v prípade, ak si požiadal uplatnenie splátkového kalendára a nedodrží splátku tak, ako sa uvádza na prednej strane zmluvy. Zmluva obsahuje všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch. Regulácia odplaty podľa § 53 ods. 6/ Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplata, ako aj podrobnosti o jej stanovení sú upravené vo vykonávacom predpise, a to nariadení vlády č. 87/1995 Z. z., ktoré definuje odplatu ako úrok, poplatky a akékoľvek iné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov. Žalovaný je toho názoru, že v prípade úroku ide o plnenie, ktoré je dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy, ale nie je spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov z dôvodu, že je spojené s užívaním a vrátením peňažných prostriedkov a úrok nie je ani vyžadovaný pri poskytnutí peňažných prostriedkov, ale až po poskytnutí peňažných prostriedkov. Je teda zrejme, že slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale aj výslovné uvádza.

7. Žalobca uzavrel zmluvu o úvere so žalovanou slobodne, vážne a zrozumiteľne, čo aj potvrdil svojím podpisom. Skutočnosť, že žalobca dodatočne usúdil, že zmluva je preňho subjektívne nevýhodná, ešte nezakladá absolútnu neplatnosť právneho úkonu a nemožno ju kvalifikovať ako nedostatok vážnosti vôle. Žalovaný má za to, že uzavretie zmluvy nemalo v žiadnom prípade za následok nezákonne postihnutie jeho majetku a vlastníctva. Niet pochyb o tom, že žalovaný je priemerným spotrebiteľom, nemožno hovoriť o nedostatku vážnosti vôle na strane žalovaného. Nedostatok opatrnosti spotrebiteľa taktiež nespôsobuje absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Poukázal na rozsudky Súdneho dvora zo dňa 16.07.1998, zo dňa 12.01.2006 sp. zn.: C-361/04 vo veci K. D.-U..

8. Súd nariadil na prejednanie veci niekoľko pojednávaní, avšak žalobca sa nedostavil ani na jedno z pojednávaní, nedostavil ani osobitný subjekt, ktorý zanikol v priebehu konania a ani právny zástupca žalovaného, ktorý svoju neúčast' riadne ospravedlnil. Súd preto podľa § 180 Civilného sporového poriadku, v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“ v príslušnom tvare), vec prejednal a rozhodol na pojednávaní v neprítomnosti strán sporu.

9. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s písomnými dôkazmi, a to žalobou, odpoveďou na list z 21.11.2019, upovedomením o začatí exekúcie EX19058/15 zo dňa 25.03.2020, rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 07079/14 zo dňa 03.11.2014, Zmluvou o úvere z 11.05.2012, prílohou k zmluve, prehľadom práv a povinností záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere, vyjadrením žalovaného zo 04.06.2020, návrhom na pribratie osobitného subjektu Úžera. org., uznesením o pribratí osobitného subjektu do konania, vyjadrením osobitného subjektu s prílohami zo dňa 02.08.2020, pripojeným spisom tunajšieho súdu sp. zn. 11Er/524/2015 a zistil tento skutkový stav: Zo zmluvy o úvere č. 409500578 uzavretej medzi stranami sporu dňa 11.05.2012 súd zistil, že žalovaný sa zaviazal poskytnúť žalobcovi úver v sume 300 eur, ktorý sa žalobca zaviazal vrátiť žalovanému spolu s poplatkom vo výške 264 eur, teda žalovanému zaplatiť celkom sumu 564 eur v 12 mesačných splátkach po 47 eur, počnúc dňom 07.06.2012. Zmluva bola vyhotovená na vopred predtlačenom formulári, do ktorej boli dopisované niektoré údaje. V zmluve nie sú uvedené termíny splátok úveru, splátky nie sú rozčlenené na splátky istiny úveru, splátky úrokov z úveru a splátky poplatkov z úveru. V zmluve ďalej absentuje termín končenej splatnosti úveru, RPMN, priemerná RPMN, výška úrokov z úveru, druh úveru. Žalobca je v zmluve identifikovaný menom, priezviskom, rodným číslom, adresou trvalého pobytu a číslom občianskeho preukazu. Žalobca si zobral úver na účel odlišný od zamestnania, povolania, či podnikania. Žalovaný odovzdal sumu úveru v hotovosti žalobcovi hneď pri uzavretí zmluvy, t. j. v ten istý deň, čo žalobca potvrdil svojím podpisom na zmluve.

10. Z výpisu splátok úveru súd zistil len toľko, že od 07.06.2012 mal žalobca uhrádzať mesačne sumu 47 eur, tieto splátky realizoval do 07.05.2013, pričom vo výpise po dátume 07.05.2013 je uvedený dátum 01.06.2012 a suma 5,52 eur, potom dátum 12.10.2012 so sumou 253 eur a 179,52 eur a následne od 16.01.2013 každý mesiac rôzne sumy, až po posledný zápis dňa 21.10.2013, kde je uvedené spolu 1236,87 eur. Z listu žalovaného z 21.11.2019 bolo zistené, že k Zmluve č. 409500578 eviduje žalovaný dlžnú sumu vo výške 5774,07 eur.

11. Z rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s. so sídlom Bratislava, Karloveské rameno 8 sp. zn. SR 07079/14 zo dňa 03.11.2014 súd zistil, že žalobca bol zaviazaný zaplatiť žalovanému istinu vo výške 101,98 eur, známy úrok vo výške 152,25 eur, známy úrok z omeškania vo výške 56,77 eur, poplatok vo výške 179,52 eur, úrok vo výške 32 % ročne zo sumy 101,98 eur od 11.09.2014 do zaplataenia a úrok z omeškania vo výške 8 % zo sumy 281,50 eur od 11.09.2014 do zaplataenia, zmluvnú pokutu vo výške 312 eur, trovy mediačného konania vo výške 162,15 eur, poplatok za upomienky vo výške 20 eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 282,31 eur, to všetko v mesačných splátkach po 120 eur pod hrozbou straty výhody splátok. Na základe tohto rozsudku podal žalovaný ako oprávnený návrh na vykonanie exekúcia. Z upovedomenia o začatí exekúcie v konaní sp. zn. EX 19058/15 súd zistil, že súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý, PhD. uložil žalobcovi ako povinnému zaplatiť sumu 1291,01 eur titulom rozhodnutia Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 07079/14 zo dňa 03.11.2014.

12. Vykonaným dokazovaním súd mal za preukázané, že medzi stranami sporu vznikol dňa 11.05.2012 záväzkový právny vzťah založený zmluvou o úvere, na základe ktorého ešte v deň uzavretia zmluvy žalovaný poskytol žalobcovi úver v sume 300 eur, tento úver mal vrátiť žalovanému spolu s poplatkom v sume 264 eur, teda celkom mal zaplatiť žalovanému sumu 564 eur v 12 mesačných splátkach po 47 eur so začiatkom 07.06.2012.

13. Medzi stranami sporu nebolo sporné uzavretie predmetnej zmluvy o úvere, reálne odovzdanie sumy úveru 300 eur v hotovosti žalovaným žalobcovi v deň uzavretia zmluvy. Z vyjadrenie ani jednej zo strán nie je zrejmé, v akej výške a koľko splátok zo strany žalobcu bolo z poskytnutého úveru zaplataených. Z rozsudku rozhodcovského súdu možno usudzovať, že žalobca z poskytnutého úveru uhradil sumu 198,02 eura, pretože žalovaný žiadal vyplatiť sumu 101,98 eur a pri výške poskytnutého úveru 300 eur, je suma 198,02 eur sumou splátok žalobcu. Ďalej z predložených listinných dokladov je zrejmé, že žalovaný od žalobcu si uplatňuje úrok vo výške 152,25 eur, úrok z omeškania vo výške 56,79 eur, poplatok vo

výške 179,52 eur, úrok vo výške 32 % ročne zo sumy 101,98 eur od 11.09.2014 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 281,50 eur od 11.09.2014 do zaplatenia, ako aj zmluvnú pokutu vo výške 312 eur. Samotný žalovaný žalobcovi listom z 21.11.2019 oznámil zostatok dlhu z poskytnutého úveru v sume 300 eur dňa 11.05.2012 už v sume 5774,07 eur.

14. Súd prvej inštancie uviedol, že predmetnú zmluvu uzavrel žalovaný ako dodávateľ v rámci svojej podnikateľskej činnosti so žalobcom ako spotrebiteľom, ktorý bol v zmluve označený údajmi typickými pre fyzickú osobu nepodnikateľa. Predmetná zmluva je nielen spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 a nasl. OZ, ale aj spotrebiteľským úverom podľa zákona č. 129/2010 Z. z., ktorý má povahu osobitného zákona (lex specialis) tak vo vzťahu v Občianskemu zákonníku, ako aj vo vzťahu k Obchodnému zákonníku, a teda jeho ustanovenia majú prednosť pred ustanoveniami Občianskeho zákonníka aj pred ustanoveniami Obchodného zákonníka. Neobstojí argumentácia žalovaného o voľbe režimu Obchodného zákonníka na predmetný zmluvný vzťah, ani odkaz na ustanovenie § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého by predmetná zmluva mala byť nepomenovanou zmluvou, ani argumentácia o tom, že zmluva o úvere je tzv. absolútnym obchodom. V danom prípade ide o tzv. formulárovú zmluvu na predtlačenom formulári, do ktorej boli dopísané iba niektoré údaje. Na aplikácii osobitných zákonov na ochranu spotrebiteľa a Občianskeho zákonníka na predmetný záväzkový vzťah nič nemení ani skutočnosť, že zmluva o úvere je tzv. absolútnym obchodom (§ 261 ods. 3 písm. d/ OBZ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy), pretože pôsobnosť Obchodného zákonníka je eliminovaná ochranou spotrebiteľa, a uzatváranie tzv. absolútnych obchodov medzi dodávateľom a spotrebiteľom je platné iba v rozsahu obsahujúcom úpravu výhodnejšiu pre spotrebiteľa.

15. Predmetná zmluva o úvere je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, ktorá neobsahuje obligatórne zákonné náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z. z. v príslušnom znení, a to druh spotrebiteľského úveru, dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, RPMN, výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, priemernú hodnotu RPMN na príslušný spotrebiteľský úver platnú ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok (§ 9 ods. 2 písm. a/, f/, i/ j/, k/ a y/ citovaného zákona), a preto sa poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov priamo zo zákona (§ 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. v príslušnom znení).

16. Prvoinštančný súd konštatoval, že predmetom konania je určovací žaloba, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že uzavretá zmluva o revolvingovom úvere je bez úrokov a poplatkov a určenia, že predmetná zmluva o úvere je neplatná. Súd bol toho názoru, že takto formulovaná žaloba je žalobou o určenie práva podľa ustanovenia § 137 písm. c/ CSP, v zmysle ktorého žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, pričom naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného právneho predpisu. Podľa ustanovenia § 3 ods. 5/ Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa spotrebiteľ má možnosť domáhať sa na súde ochrany proti porušeniu svojich práv ustanovených zákonom proti porušovateľovi týchto práv. Žaloba je nepochybne tým procesným právnym úkonom, ktorým sa spotrebiteľ domáha takejto ochrany, pretože žalobou uplatňuje svoje právo na súdnu ochranu ohrozeného alebo porušeného práva. Súd ďalej poukazuje na aktuálne znenie (účinné od 01.01.2018) ustanovenia § 11 ods. 4/ zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných pôžičkách (ďalej len „ZoSÚ“), ktoré výslovne uvádza, že spotrebiteľ má možnosť žalobou sa domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru. Uvedená novela ZoSÚ bola do právneho poriadku implementovaná s účinnosťou od 01.01.2018 zák. č. 279/2017 Z. z., ktorým sa novelizoval zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách a čl. XII bod 39 aj zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Ustanovenie § 11 ods. 4/ ZoSÚ je procesné a účinný zákon v prechodných ustanoveniach neupravuje iný režim pre právne vzťahy vzniknuté pred touto zmenou. Podmienky pre posúdenie platnosti, či neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, resp. bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru určuje hmotné právo platné v čase uzatvorenia konkrétnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Z uvedeného preto možno konštatovať, že možnosť žaloby podľa § 137 písm. d/ CSP vyplýva okrem ustanovenia § 3 ods. 5/ zák. č. 250/2007 Z. z. o v ochrane spotrebiteľa a od 01.01.2018 aj z ustanovenia § 11 ods. 4/ ZoSÚ. Okrem toho bol súd toho názoru, že je splnená podmienka žalovateľnosti aj pokiaľ ide o naliehavý právny záujem. Žalobou s daným určovacím petitom sa môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu.

17. Predmetná zmluva bola uzavretá vo forme formulárovej zmluvy, do obsahu ktorej nemohol žalobca ako spotrebiteľ zasiahnuť, súd podrobil podmienky predmetnej zmluvy súdnej kontrole za účelom zistenia, či nie sú pre spotrebiteľa neprijateľné. Občiansky zákonník obsahuje iba demonštratívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok, a teda neexistuje prekážka, ktorá by súdu bránila vyvodiť dôsledky neprijateľného neplatného dojednania v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 OZ. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je taká zmluvná podmienka, ktorá vyvoláva hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ktorý je slabšou zmluvnou stranou v záväzkovom vzťahu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen tá podmienka, ktorá je neprímeranou, ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ príslušného zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Preto ako neprijateľnú zmluvnú podmienku súd posúdil zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu nie je po materiálnej stránke dodané, a v skutočnosti slúži záujmom dodávateľa. Zo zmluvy o úvere vyplýva, že dlžník sa zaväzuje veriteľovi zaplatiť sumu poskytnutú ako úver zvýšenú o poplatok, ktorý predstavuje 88 % z úverových prostriedkov. Požadovanie úhrady poplatku v takejto neprímeranej výške je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Nie je zrejmé, že by malo ísť o plnenie spotrebiteľovi po materiálnej stránke dodané a nemôže ísť ani o plnenie, ktoré by malo byť v záujme spotrebiteľa. Pokiaľ by mal mať veriteľ zo spotrebiteľského úveru nárok na poplatok, je nevyhnutné, aby sa takýmto poplatkom platilo skutočné plnenie poskytnuté spotrebiteľovi, ktoré je súčasne v záujme spotrebiteľa. To, či zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky v rozpore so zákonom alebo v rozpore so zásadou dobrých mravov, súd skúma aj bez námietky spotrebiteľa, pričom v prípade zistenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky nepriznáva plnenie žiadané z takejto podmienky. Skutočnosť, že výška poplatku nie je limitovaná právnym predpisom, sama osebe neznamená, že žalovaná ako veriteľ by mala byť oprávnená na zaplatenie poplatku v akejkoľvek výške. Poplatok vo výške dosahujúcej 88 % sumy poskytnutého úveru nemôže byť v súlade s princípom dobrých mravov, naopak vykazuje znaky civilnoprávnej úžery. Takisto nie je zrejmé z akých podkladov vychádzal žalovaný, keď vyčíslil nedoplatok žalobcu k 21.11.2019 zo zmluvy o úvere v sume 5774,07 eur. Samotný úver bol poskytnutý žalobcovi v hotovosti sumou 300 eur bez toho, aby boli v zmluve o úvere uvedené úroky, ktoré by mal žalobca zaplatiť, bez toho, aby bolo v zmluve deklarované z akých splátok sa skladá každá mesačná splátka a bez toho, že by bola uvedená končená splatnosť úveru. Je nemysliteľné, že podnikateľ ako poskytovateľ úverov poskytne fyzickej osobe úver v sume 300 eur a o 7 rokov žiada od spotrebiteľa sumu 5474,07 eur. V tomto prípade sa jedná o civilnú úžeru, ktorú zákon postihuje neplatnosťou spotrebiteľskej zmluvy, pretože je to neprijateľná zmluvná podmienka a nekalá obchodná podmienka zo strany žalovaného. Navyše žalovaný v tomto konaní zaslal úplne scestné vyjadrenie, z ktorého je zrejmé, že sa vyjadroval k inému úveru, nie k úverovej zmluve, ktorej vyslovenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti sa žalobca domáhal.

18. Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení súd žalobe ako skutkovo a právne dôvodnej vyhovel, pretože z predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere je zrejmé, že sa jedná o spotrebiteľský úver, ktorý je bezúročný a bez poplatkov. Žalovaný má nárok iba na vrátenie sumy reálne poskytnutého spotrebiteľského úveru, pričom žalobca v konaní preukázal, že žalovaný titulom dlžnej sumy od neho vyžaduje neprímerane vysoké plnenie, ktorá suma predstavuje plnenie z neplatného zmluvného dojednania.

19. O trovách konania rozhodol prvoinštančný súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní plne úspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal z dôvodu, že žalobca bol v konaní ako spotrebiteľ od platenia súdneho poplatku oslobodený, žiadne iné preukázateľné trovy konania mu nevznikli.

20. Voči napadnutému rozsudku podal včas odvolanie žalovaný. Uviedol, že nemožno hovoriť v tomto prípade o absencii výšky, počtu a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pretože tá je jasne, určito a zrozumiteľne vedená v samotnej zmluve o úvere. Taktiež nie je možné hovoriť o absencii výšky úrokovej sadzby. Žalobca svojím podpisom potvrdil prevzatie a oboznámenie sa so štandardnými európskymi informáciami o spotrebiteľskom úvere kde bol jasne uvedený úrok 32 % ročne. Poukázal na bod 10 všeobecných podmienok poskytnutia úveru, podľa ktorého tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere. Nedostatok opatrnosti spotrebiteľa nespôsobuje absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Jednotlivými splátkami sa hradí najskôr istina poskytnutého úveru a po uhradení istiny sa uhrádza zostatok poskytnutého úveru. Zmluva o úvere obsahuje všetky náležitosti v zmysle platných právnych predpisov, účinných v čase jej uzavretia. Zmluvu nemožno považovať za bezúročnú a bez poplatkov.

21. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

22. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario, keď v zmysle § 219 ods. 3 za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny, preto ho postupom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

23. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

24. Odvolací súd sa stotožnil s výrokom rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej z nasledujúcich dôvodov.

25. Podľa § 1 ods. 2 Zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

26. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (OZ) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

27. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

28. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

29. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

30. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

31. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

32. Podľa § 9 ods. 2 jednotlivých písmen zák. č. 129/2010 Z. z. účinného v čase uzavretia zmluvy (11.05.2012), Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie, i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru, o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

33. Podľa § 11 ods. 1 písm. a/ zák. č. 129/2010 Z. z., Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/, r/ a y/ a § 10 ods. 1.

34. V prvom rade odvolací súd konštatuje, že v prejednávanej veci išlo bezpochyby o spotrebiteľský právny vzťah. Charakter spotrebiteľského právneho vzťahu vyplýva z postavenia žalobcu ako fyzickej osoby (nie podnikateľa), a žalovaného ako dodávateľa. Z obsahu zmluvy a spisu odvolací súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by ho nútila odkloniť sa od správneho záveru súdu prvej inštancie, že žalobca vstupoval do vzťahu ako spotrebiteľ a žalovaný ako dodávateľ. Taktiež prvoinštančný súd správne vyhodnotil otázku prípustnosti žaloby.

35. Vyššie uvedené konštatovanie ohľadne charakteru zmluvného vzťahu strán sporu rezultuje (berúc v úvahu viazanosť odvolacími dôvodmi podľa § 379 CSP) v správnosť postupu súdu prvej inštancie, ktorý vyhodnotil zmluvu o úvere so zákonným dôsledkom bezúročnosti a bezpoplatkovosti uvedenej zmluvy v dôsledku absencie náležitostí spotrebiteľskej úverovej zmluvy.

36. Možno konštatovať správnosť záveru prvoinštančného súdu o neprijateľnosti zmluvného dojednania, ktoré sa týka povinnosti zaplatiť poplatok, ktorý predstavoval vo výške 88 % z úverových prostriedkov rozpor s dobrými mravmi (išlo o úver so splatnosťou na 12 mesiacov). Išlo tak zjavne o neprimeranú výšku poplatku bez odôvodnenej potreby veriteľa, že bolo možné konštatovať a sankcionovať uvedené dojednanie ako neprijateľné, a teda aj neplatné. Uvedený rozpor vzišiel zo správneho záveru prvoinštančného súdu o rozpore s dobrými mravmi.

37. Odvolací súd poukazuje na bod 8 napadnutého rozsudku a tam uvedeného odôvodnenia, s ktorým sa v nasledujúcom rozsahu stotožnil. Predtým však odvolací súd konštatuje, že spotrebiteľská právna ochrana, ktorá je v prípade poskytnutých úverov upravená v osobitnom zákone, konkrétne v zákone o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z. z., spočíva v potrebe transparentnosti a preukázanej vedomosti spotrebiteľa o podmienkach, ktoré spotrebiteľa v prípade spotrebiteľského právneho vzťahu „čakajú“. Jedným z dôvodov prečo zákonodarca upravil jednotlivé náležitosti spotrebiteľskej zmluvy je aj to, aby spotrebiteľ s prejavenu vôľou, a to podpisom spotrebiteľskej úverovej zmluvy, mal vedomosť o rozhodujúcich údajoch, ktoré vplývajú na jeho rozhodnutie úverovú zmluvu podpísať alebo nepodpísať. Odvolací súd je potom toho názoru, že obligatórne náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy musia byť uvedené v samotnej zmluve. Zmluva je zdroj informácií pre spotrebiteľa o výhodnosti a podmienkach úverového vzťahu. Pretože tú podpisuje a podľa jeho predstavy sa „k nej“ aj zaväzuje. Pokiaľ spotrebiteľ podpisuje úverovú zmluvu, oboznamuje sa zároveň s jej obsahom a s prejavenu vôľou ju akceptuje so všetkými jej podmienkami. Prílohu k zmluve o úvere nepodpisuje, hoci nie je vylúčené, že ju v čase podpisovania zmluvy má k dispozícii.

38. Odvolací súd teda konštatuje, že sa možno stotožniť so skutkovými a právnymi závermi o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy č. 409500578 zo dňa 11.05.2012, pretože zmluva bola vyhotovená na vopred predtlačenom formulári, do ktorej boli dopisované niektoré údaje. V zmluve nie sú uvedené termíny splátok úveru, ďalej absentuje termín konečnej splatnosti úveru, absentuje priemerná RPMN, výška úrokov z úveru a druh úveru. Z pohľadu argumentov žalovaného v odvolaní nemožno súhlasiť s tým, že výška úrokov vo výške 32 %, ktorá bola uvedená v prílohe k zmluve, dostatočne napĺňa podmienku obsahových náležitostí zmluvy tak, ako ju charakterizoval odvolací súd vyššie (zmluva s podpisom a prejavenu vôľou). Možno teda konštatovať, že z dôvodu absencie uvedených náležitostí zmluvy je treba považovať úver za bezúročný a bez poplatkový.

39. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd rozhodol tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie.

40. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že procesne úspešnému žalobcovi v odvolacom konaní nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli a ani si žiadne neuplatnil.

41. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).